

WN.5142.156.2020.WER

Warszawa, 04 listopada 2020 r.

Decyzja

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256) oraz § 13 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1609 ze zm.):

- po rozpatrzeniu wniosku z dnia 30.09.2020 r. (data wpływu do urzędu) wniesionego przez Wójta Gminy Izabelin, reprezentowanego przez Jakuba Wnorowskiego, w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych oraz konserwatorskich polegających na remoncie konserwatorskim elementów Cmentarza Wojennego w Izabelinie (dz. nr ew. 1780/1 ob. Izabelin).

1. **Pozwalam** Gminie Izabelin na prowadzenie robót budowlanych polegających na remoncie konserwatorskim elementów Cmentarza Wojennego w Izabelinie (dz. nr ew. 1780/1 ob. Izabelin). według załączonego projektu budowlanego autorstwa jednostki projektowej WMW Architekci z 26.06.2017 r., stanowiącego integralny załącznik niniejszej decyzji.
2. **Nakładam warunek** polegający na obowiązku kierowania robotami budowlanymi lub wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 37c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami;
3. **Zobowiązuję wnioskodawcę** do przekazania Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków danych osób pełniących nadzór inwestorski oraz danych kierownika robót budowlanych na 14 dni przed rozpoczęciem robót budowlanych;
4. **Przedniego muru cmentarza nie należy tynkować** – powinien zachować swój „surowy” charakter.
5. **Zobowiązuję wnioskodawcę do wykonania próbných wymalowań na bocznych i tylnym ogrodzeniu cmentarza i uzgodnienia z MWKZ ostatecznej kolorystyki muru.**
6. **Zobowiązuję wnioskodawcę** do odbioru końcowego wykonanych prac z udziałem pracowników WUOZ w Warszawie.
7. Niniejsza decyzja nie jest równoznaczna z pozwoleniem na wycinkę lub prace pielęgnacyjne przy drzewostanie na terenie cmentarza – na powyższe należy uzyskać osobną zgodę MWKZ.
8. **Określam termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2023 roku.**

Uzasadnienie

Cmentarz wojenny w Laskach to nekropolia założona jesienią 1939 r., służąca jako miejsce spoczynku żołnierzy przebijających się w stronę oblężonej Warszawy w czasie Kampanii Wrześniowej – żołnierzy Grupy Operacyjnej Kawalerii gen. Abrahama oraz 15 i 25 Dywizji Piechoty przede poległych przede wszystkim w bitwie pod Sierakowem oraz Laskami. W 1944 na cmentarzu dodatkowo dokonano pochówków poległych żołnierzy VIII Rejonu VII Obwodu Warszawskiego Okręgu AK oraz Grupy AK „Kampinos”.

Początkowo cmentarz założono w formie regularnie ułożonych rzędów pojedynczych mogił ziemnych, skupionych wokół głównej osi – alei zaakcentowanej krzyżem zlokalizowanym u podstawy wydmy, na której pochowano poległych. W latach 60-tych na nowo rozplanowano cmentarz oraz zagospodarowano. Utrzymano centralne rozplanowanie nekropolii wraz z główną osią, oraz uporządkowano mogiły tworząc symetrycznie rozmieszczone długie kwatery, zwieńczone prostymi krzyżami odlanymi z betonu oraz obwiedzione betonowymi krawężnikami. Na końcu głównej osi, u szczytu skarpy, wybudowano ołtarz-pomnik. W miejscu dawnego krzyża zlokalizowano bramę w formie masywnej arkady z kutą, dekoracyjnym, dwudzielnym przesłem wrót. Główną aleję wyłożono prostokątnymi płytami chodnikowymi. Materiał wszystkich elementów cmentarza jest bardzo zróżnicowany – frontowy mur oraz bramę wybudowano z cegły betonowej, ołtarz-pomnik z cegły tradycyjnej oraz cegły betonowej, zaś boczne fragmenty ogrodzenia cmentarza wymurowano z tradycyjnej cegły, cegły betonowej oraz najprawdopodobniej z większych bloczków betonowych. Frontowa część ogrodzenia pozostała nieotynkowana, zaś boczne i tylna – otynkowane. Jak wspomniano wyżej – krzyże oraz obwódki mogił wykonano jako betonowe. Na krzyżach umieszczono emaliowane tablice inskrypcyjne z blachy w formie tarcz herbowych z mocno wysuniętymi górnymi rogami. Główna emalia tabliczki w kolorze białym, z czarną obwódką całej tabliczki oraz białym orłem na czerwonym tle i czarną czcionką.

Stan zachowania cmentarza – zadowalający. Betonowe krzyże oraz obwódki mogił przedstawiają się w dobrym stanie zachowania, jednakże są zaatakowane przez mchy oraz porosty. Również na emaliowanych tabliczkach widać dość duże zabrudzenie. Kilka tabliczek na krzyżach oderwało się od krzyży lub zostało lekko zaatakowane przez rdzę. W gorszym stanie przedstawiają się inne elementy składowe nekropolii – na murze widoczne są liczne rysy, od dość wąskich (milimetrowych) po szerokie (2cm. - 3 cm.) Betonowe czapy na bokach i tyle ogrodzenia odpajają się, a częściowo również spadają z lica muru. W wielu miejscach odpaja się tynk, a całość jest ogólnie zaatakowana przez mchy i porosty. W płycinie ołtarza odpada tynk. Z ceglanych lic ołtarza oraz muru frontowego odpaja się dawniej nałożona farba. Nawierzchnia centralnej alei w wielu miejscach wykrusza się, a poszczególne płyty oraz fragmenty krawężnika nie trzymają poziomu.

W dniu 24.10.2017 r. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków decyzją nr 1340/2017 wydał pozwolenie na prowadzenie prac remontowych na przedmiotowym cmentarzu, jednakże te nie zostały zrealizowane. Obecnie ponownie przedstawiono ówczesny projekt do ponownego uzgodnienia i wydania pozwolenia.

W ramach prac założono:

- Przebudowę (przemurowanie) przęseł murów z zachowaniem ich parametrów i pierwotnego charakteru, z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej oraz zabezpieczeniem tynków przed zamakaniem. Nowe fragmenty przemurowanych ogrodzeń bocznych oraz tylnego zostaną wykonane z cegły pełnej.
- Remont frontowego ogrodzenia cmentarza.
- Usunięcie korozji biologicznej z fragmentów muru, krzyży oraz opasek mogił.
- Uzupełnienie ubytków elementów betonowych (np. odłupane cegły na murze frontowym lub bramie).
- Oczyszczenie ceglanych elewacji bramy, ołtarza oraz lica muru w sposób nie degradujący cegły oraz spoin.

- Remont i izolacja narożników muru frontowego polegających na iniekcji powstałych rys i połączeniu z murami bocznymi.
- Zmianę lokalizacji kosza na śmieci oraz wymianę skrzynki elektrycznej.
- Oczyszczenie przęseł bramnych z brudu oraz rdzy, zabezpieczenie i malowanie proszkowe na pierwotny kolor (czarny mat).
- Wyczyszczenie tablicy pamiątkowej znajdującej się przed cmentarzem.
- Wykucie w kamieniu tablicy z nazwą „cmentarz wojenny 1939-1945” wiszącej na zworniku łuku bramnego.
- Odmalowanie bramy farbami do użytkowania zewnętrznego.
- Oczyszczenie i poprawne zamocowanie daszków ceramicznych nad bramą i ołtarzem.
- Iniekcja rozszczelnień oraz rys konstrukcyjnych w murze, szczególnie frontowym.
- Wykonanie nowych daszków betonowych nad murami ogrodzenia w celu zabezpieczenia muru.
- Usunięcie zdegradowanych tynków z ołtarza, wykonanie nowych, a także odmalowanie elewacji ołtarza, wykonanej z surowej cegły.
- Oczyszczenie schodów i ołtarza z nalotów korozji biologicznej.
- Czyszczenie mechaniczne oraz chemiczne krzyży oraz opasek mogił, także hydrofobizacja.

Założone roboty są zgodne z zaleceniami MWKZ wydanymi z dnia 21.04.2016 r. (sygn. WN.5183.47.2016.KBD) oraz z dnia 11.08.2020 r. (sygn. WN.5183.228.2020.WER), jednakże zaznacza się, iż nie należy tynkować przedniego (frontowego) muru ogrodzenia, który powinien zachować swój pierwotny charakter, jako surowego ceglanego muru. Dopuszcza się przemalowanie tegoż, jednakże należy uzgodnić z MWKZ ostateczną kolorystykę, która zostanie dobrana na podstawie próbnych wymalowań. Tutejszy organ konserwatorski wskazuje, iż należy zachować istniejącą kolorystykę.

Ponadto zaznacza się, iż niniejsze pozwolenie nie jest równoznaczne z wydaniem zgody na wycinkę drzewostanu lub prace pielęgnacyjne przy drzewostanie. Na powyższe należy uzyskać osobne pozwolenie MWKZ.

Realizacja zamierzenia zgodnie z przekazanym projektem budowlanym oraz warunkami MWKZ jest dopuszczalna z konserwatorskiego punktu widzenia i nie wpłynie negatywnie na wartości chronionego cmentarza wojennego w Izabelinie.

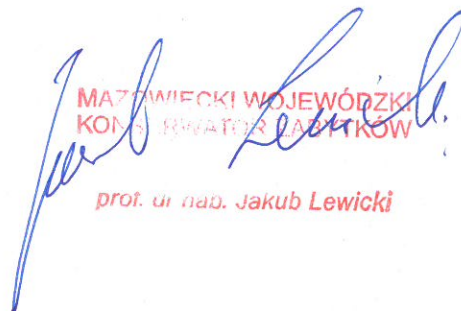
W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.
2. W terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Oświadczenie należy złożyć Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.
3. Z dniem doręczenia Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
4. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
5. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.

6. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może być cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

7. Właściciel lub użytkownik obiektu zobowiązany jest do zawiadomienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszystkich okolicznościach ujawnionych w toku robót, które mogą mieć ujemny wpływ na stan zachowania zabytku oraz zmienić zakres prac określonych w zezwoleniu.

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
prof. dr hab. Jakub Lewicki

Załącznik: projekt budowlany x 3

Otrzymują:

① Wójt Gminy Izabelin (przez pełnomocnika: Jakub Wnorowski)

2. WUOZ WN aa

Do wiadomości:

1. Starostwo Powiatu Warszawskiego-Zachodniego (E-PUAP)

2. Wojewoda Mazowiecki (E-PUAP)